

DELA VSKA POLITIKA

Izhaja dvakrat tedensko, in sicer vsako sredo in vsako soboto.
Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana VII, Zadrugi dom — Celje, Delavska zbornica —
Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo.
Ne frankirana pisma se vobče ne sprejemajo. — Reklamacije se ne frankirajo.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene delavstva ter
nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. — Malih oglasov trgovskega zna-
čaja stane beseda Din 1.—. V oglasnem delu stane petitna enostolpna vrsta
Din 1.50. — Pri večjem številu objav popust. — Naročnina za Jugoslavijo znaša
mesečno Din 10.—, za inozemstvo mesečno Din 15.—. Čekovni račun št. 14.335.

Štev. 53.

Sreda, 5. julija 1933.

Leto VIII.

Nemškega centra ni več?

Hugenberg ni več minister. Pristaši
centruma in nemških nacionalcev
prestopajo k fašistom.

Dne 29. m. m. je zborovalo na-
čelstvo centra v Berlinu. Seja se
je vršila v znamenju razpada stran-
ke. Fašistični režim je zagrozil, da
razpusti vse stranke, razen fašistič-
ne in katoliški centrum je rajši skle-
nil razid stranke sam, kakor da bi
bil čakal oficialnega razpusta, to
zlasti tudi, ker so pristaši prestopali
trumoma k fašizmu.

Isto se je godilo s pristaši nem-
skonacionalnega Hugenberga, ki so
ga zapustili celo merodajni voditelji.
Zato je podal demisijo, ki jo je pred-
sednik Hindenburg z laskavo zahva-
lo za njegovo delo sprejel.

V kakšni misli je bil podkancler
Papen v Rimu, ni pozitivno znano.
Verjetno pa je, da je hotel doseči
sporazum glede ravnanja s katoliški-
mi političnimi in drugimi organizacija-
mi ali vsaj opravičiti postopanje re-
žima. Vatikan doslej še ni dal nika-
kršnih pojasnil ter je prav verjetno,
da bo tudi baron Papen odložil mesto
podkanclerja, ker ga ima fašizem že
sedaj pod strogo kontrolo.

O Hugenbergovi demisiji poroča
njegovo glasilo, da propagirajo raz-
pust nemške ljudske stranke njegovi
pristaši, on sam je ostal zvest. Raz-
pust priporočajo, ker se je po volit-
vah 5. marca pokazalo, da so pre-
slabi, da bi uspešno vplivali na po-
tek razvoja.

Breslavski kardinal Bertram je
pisal katoliškim društvom (?) v bres-
lavski nadškofiji pismo, v katerem
izjavlja, da so ta društva ustanove
katoliške cerkve, ki se bore proti
brezbožnosti, proti marksizmu in
boljševizmu ter goje verstvo, zmisel
za rodbino in od boža zapovedano
pokorščino napram cerkveni in dr-
žavni avtoriteti. Zato smatra kardi-
nal, da je zmotno, če se smatra ta
društva za sovražna državi. Dne 1.
t. m. je Hitler ta društva razpustil in
policijsko zasedel.

Nič bolje se ne godi evangelikom.
Državnik župnik Müller je postal
absolutni gospodar. Razpustil je vse
cerkvene oblasti ter imenoval za ko-
misarja admirala Mensela. Ta bo
poveljnik evangeljske zveze in bo iz-
vrševal odloke komisarja.

Razvoj v Nemčiji bolj in bolj do-
kazuje, kako silo slabe sadove je ro-
dila šestdesetletna vzgoja v šovi-
nizmu.

Stranke, interesi, visoka kulturna
stopnja, ko pa pride pretres, se se-
suje vsa zgradba v prazen nič in ve-
lika večina Nemcev priznava in pro-
slavlja svojega — diktatorja z bar-
barskimi lastnostmi. Nemčija naj bi
bila vzgled drugim narodom, ki ho-
čejo po isti poti.

Kancler dr. Dollfuss se igra s politiko.

Okrnitev svobode tiska.

Avstrijska vlada je na podlagi
vojne zakona iz leta 1917 izdala
naredbo, da morajo vsi avstrijski
listi prinašati vladne objave v ob-
segu do 600 besed brez dostavkov
in brez krajšanja.

S to naredbo je zopet okrnjena
tiskovna svoboda, ki je veljala še v
stari Avstriji. Naredba je naperjena
predvsem proti fašistom, vendar je
z njo prizadet ves tisk, ki bi hotel
izvajati tudi opravičeno kritiko.

Svobodne strokovne organi- zacije za zaščito delavstva v krizi

Apel Strokovne komisije v Dravski banovini.

Delavske strokovne organizacije,
priključene Strokovne Strokovni ko-
misiji za Slovenijo v Ljubljani kot
oblastnemu odboru Ujedinjenega
Radniškega Sindikalnega Saveza Ju-
goslavije, so naslovile na predstavnike
našega janega življenja in vso na-
šo javnost naslednji apel:

Ugotavljamo, da je postalo nujno
in neodložljivo, da podvzamejo dr-
žava in sve javne korporacije izred-
ne ukrepe za poživitev gospodarstva
in omiljenja brezposelnosti in social-
ne bede.

Ker tako kot dosedaj ne more iti
več dalje, zato zahtevamo:

1. Da se z nadaljnimi redukcija-
mi vseh budžetov preneha in da se
iščejo ravnotežja v novih sredstvih.
2. Da se razpiše veliko notranje
posojilo za zasilna dela na ta način,

da se bo moglo plačati to posojilo z
danes propadajočimi zalogami žita,
premoža in izdelki tovarn, ki danes
stoje, a bi se mogle spraviti z zasilni-
mi deli v pogon.

3. Da se odobre veliki državni
krediti za zasilna dela, in potrdi vsi
krediti, ki so jih občine in samo-
upravna oblastva za zasilna dela že
odredile.

4. Da se poravnajo dolgovi, ki jih
dolguje država na delavskih mezdah
in prispevkih socialnim zavodom.

5. Da se vpovstavi funkcioniranje
denarne organizacije z državno in-
tervencijo.

6. Da se pojača delavska zaščita
predvsem v cilju preprečenja nepo-
trebnih obustavitev dela, prečasne-
ga dela in znižanja delavskih plač
brez ozira na eksistenčni minimum.

Član mednarodnega urada dela v fašistič- nem zaporu.

V svrhu preprečenja udeležbe na seji. — Trpinčenje.

Nemški fašizem se ne straši niti
pred mednarodnimi ustanovami, kakor
je mednarodni urad dela, ki je
bil ustanovljen v zmislu mirovnih
pogodb. Preziranje mednarodnih do-
govorov je vsekakor višek demora-
lizacije krivcev.

Zgodilo se je takole:

Tik pred zaključkom 17. zaseda-
nja mednarodnega urada dela so
sporočili nemški emigranti v Žene-
vo, da so nemškega delavskega de-
legata Viljema Leuschnerja, ki pri-
pada tudi upravnemu odboru med-
narodnega urada dela, fašisti zaprli
v svoji vojašnici v Darmstadtu in ga
tam grozovito mučili. Njegovo živ-
ljenje je v veliki nevarnosti.

Na to poročilo je francoski de-
lavski delegat s. Jauhaux podal iz-
javo, v kateri protestira proti nasil-
stvu nad Leuschnerjem in poziva
upravni odbor, da se takoj zavzame
za osvoboditev svojega člana. Pred-
sednik konference, italijanski sena-

tor Michelis pa je ta protest s. Jau-
hauxa »preslišal« in hitro zaključil
sejo.

Jauhaux je potem dal pojasnila
o grozovitem ravnanju z Leusch-
nerjem, ki ni zakoniti jetnik oblasti,
marveč so ga zaprli protizakonito
fašisti, časnikarjem. Nemški časni-
karji so vprizorili strahovit hrušč,
češ, da dela Jauhaux protinemško
propagando. Toda Jauhaux jih je
razjarjen zavrnil, da vlada v Ženevi
svoboda ter da se Hitlerjevimi žur-
nifistom ne bo posrečilo zatajiti
resnico.

Razumljivo je, da je dogodek
povzročil veliko vznemirjenje med
udeleženci konference, zlasti med
delavsko delegacijo.

Avtoriteta in čast mednarodnega
urada dela zahteva, da urad ukrepa,
kaj bo napravil proti nečuvenemu
postopku fašizma, ki zabranjuje nje-
govim članom izvrševati mednarodni
mandat, ker je to kršitev med-
narodnih pogodb.

Rusija se pogodi s sosedami in malo antanto.

Sodelovanje držav vzhodne Evrope.

V Londonu se vrše pogajanja
med ruskim komisarjem Litvinovom
in rumunskim zunanjim ministrom
Titulescujem za sklenitev nenapa-
dalnega pakta. Titulescu se pogaja
tudi v imenu male antante.

Pogajanja se vrše pravzaprav za
dve konvenciji, ki ju sklene Rusija,
prvič s svojimi sosdami in drugič z
malo antanto. Drugi konvenciji se
prikluči tudi Turčija.

S temi konvencijami bi bila
ustvarjena podlaga za sodelovanje
držav takorekoč cele vzhodne Ev-
rope.

Avstrija ustanovi milico.

V Avstriji so imeli doslej manjšo
plačano ali najeto vojsko. Sedanja
vlada se trudi, da izposluje pri Dru-
štvu narodov organizacijo milice, kar
ji bo najbrže dovoljeno.

Papen ni uspel v Rimu.

Konkordata za celo Nemčijo še ne bo

Podkancler baron Papen se je
pogajal z vatikanskim državnim taj-
nikom kardinalom Pacelijem glede
sklenitve konkordata z Nemčijo. Do-
segel pa ni uspeha. Glavni vzrok ut-
egne biti nastop fašizma proti ka-
toliškim strankam. Vatikansko gla-
silo »Osservatore Romano« ostro kri-
tizira boljševistične metode fašizma
in pretirano revolucionarno psiho-
zo. Navaja dalje, da je gospodarski
položaj Nemčije nevzdržen, zlasti
ker je fašizem izključil od sodelova-
nja vse gospodarstvenike.

Značilna fašistična izjava.

Julij Streicher piše v nekem član-
ku: »Za vsak hujskajoči članek, ki
izide v praškem »Vorwärtsu«, bomo
obesili enega socialističnega vodite-
lja, ki se nahaja v koncentracijskem
taborišču.

B: Vprašanje obnove političnega dela.

Mi in komunisti.

(Konec.)

Oni del komunistov v inozem-
stvu, ki stoji v službi ruske vladajo-
če stranke in izdaja komunistične
publikacije, je še danes slepo vezan
na to politiko in spreganja s plemen-
skim šovinizmom. Ako se je kdaj
pokazala vrednost kakšne politične
taktike v praksi, potem je to slučaj
s taktiko izkoriščanja tujih sil. Ali
komunističnim delavcem danes še ni
jasno, da je ta politika katastrofal-
na?

Delavci so miroljubni, solidni in
humani, pravtako kakor kmetje. Oni
niso velikomestne propalice, ampak
ljudje, ki imajo svoj reden poklic,
iz večine tudi svojo družino, in za-
vzemajo solidno mesto v družbi.
Delavstvo se organizira in njegove-
mu bistvu — kadar se dvigne do
gotove višine — odgovarjajo tudi
kulturne forme političnega boja.
Medtem ko sta fašizem in šovini-
stični nacionalizem ne samo puntar-
ska po svojem značaju, ampak tudi
oborožena in kojih nositelj je ele-
ment, ki v barbarstvu uživa. Ni prav
nič čudnega, da so ti barbarski re-
volucionarni elementi, do zob ob-
oroženi, bili vedno močnejši od de-
lavcev s praznimi rokami, kadar-
koli je prišlo do spopada, delavci
teh elementov niso nikoli mogli iz-
koristiti v svoje svrhe, ampak so
le-ti izkoristili delavce. Vsaka skup-
nost z njimi povlači v veliko kata-
strofo za delavce za seboj.

To nespametno misel o izkori-
ščanju tujih, a še prav posebno na-
cionalističnih sil, je treba brezpogoj-
no opustiti, ako nekdanji komuni-
stični delavci hočejo, da bodo postali
sposobni za nov soliden pokret. Ta
pokret mora biti, kar je popolnoma
umljivo, v čim večji meri svobod-
njaški, on se mora boriti proti vsa-
kemu tlačenju, pa tudi proti nacio-
nalnemu zaslužjenju. On mora od-
ločno zastopati načelo narodne sa-
moopredelitve in zaščite kulturnih
pravice narodnih manjšin. Toda on
ne more imeti nobenih zvez z bur-
žuaznimi nacionalističnimi gibanji, ki
pomenijo za nas v resnici veliko ne-
varnost. Te vrste gibanja zastrep-
ljajo mednarodne odnošaje in izži-
vajo vojne. Njihova metoda je voj-
na, in ustvarjenje državnih mej z
vojnjo, dočim je naša metoda mir,
briga za to, da bodo meje med dr-
žavami zgubile svoj značaj. Šele v
socializmu, ko bo vladala polna de-
mokracija, bo mogoče uresničiti sa-
modločbo vseh narodov, da bo vla-
dala med njimi absolutna enakost.
Zato je za nas boj za socializem naj-
važnejše kar postaja. Toda ta boj
morejo voditi z uspehom samo de-
lavci, ki so strunjeni za jasnim so-
cialističnim programom. Zato nam
je potrebna skupnost delavcev v so-
cialistični stranki in popolnoma jas-
no kategorično odvajanje delavcev
nacionalnih manjšin od šovinistov, ki
se krijejo v teh vrstah. Naj gredo
šovinisti svojo pot, delavci bodo šli
svojo. Po naši poti bomo dosegli na
bolj soliden in siguren način ena-
kost in svobodo vseh narodov, ni-
koli pa ne po poti, ki jo hodijo ple-
miski šovinisti. Z njimi ne samo,
da nočemo in ne smemo tekmovali
v šovinizmu, ampak baš nasprotno
moramo reči, da vsak šovinizem
vodi samo v narodno robstvo.

Drugo važno vprašanje, o katerem moramo s komunisti razpravljati, je vprašanje vrednosti demokracije v okviru kapitalističnega društva in o **nujnosti boja za dosego te demokracije**. Ako komunisti pri tem ne uvidijo strahovitih napak, katere so napravili in ako niso voljni, da se bore za povratek k demokraciji, potem se oni sami oddaljujejo s poti, katero neizbežno utira zgodovina danes pred delavskim razredom celega sveta.

Preorientacija Evrope

Nova imperialistična Nemčija zbuja nesimpatije zlasti v sosednjih državah, ki so nastale po vojni, oziroma so pridobile na ozemlju. Celo Rusija je postala pozorna, ko so Nemci (Hugenberg) izdali v Londonu, da zahtevajo Ukrajino zase. Ukrajina bi namreč bila za Nemčijo vzhodna baza za prodiranje v Azijo, kakor je bila pred vojno pot od Hamburga do Bagdada preko Balkana.

Litvinov se je z ozirom na načrte Nemčije razgovarjal včeraj teden z rumunskim zunanjim ministrom Titulescom o sklenitvi nenapadnega pakta, o katerem so se pogajanja že vršila. Rusija je do sledje sklenila z vsemi zahodnimi mejnimi državami enake pakte in zadnjič se je izjavila tudi mala antanta, oziroma v nje imenu dr. Benes, da se bo morala tudi sama preorientirati proti severovzhodu, če hoče postati trdna barijera proti zahodnemu, zlasti nemškemu imperializmu.

Ta položaj v Evropi prav dobro spoznavajo tudi v Moskvi. Vidijo namreč, da se Evropa cepi v dva glavna tabora: zahodne velesile in Nemčija. Nemčijo podpirajo vse države, ki žele izpremembo mirovniških pogodb in tudi Italija. Zahodne velesile se pa bore za svoj svetovnopolični položaj ter izvajajo nad vzhodno- in južnoevropskimi državami politični protektorat. Od tod današnje zavezništvo malih srednjeevropskih držav z zahodnimi velesilami.

To zavezništvo ima le politični pomen. Če bi se Nemčija in nje zaveznice opomogle, ne bi zadoščalo več samo politično zavezništvo, marveč bo potrebna konkretna gospodarska preorientacija v oni smeri, ki obeta medsebojno izpopolnitev v gospodarskem in socialnopolitičnem oziru. To izpopolnitev za vzhodnoevropske in deloma balkanske dežele pa jamči le preorientacija na vzhod.

Recimo, da se Rusija hoče iz sebičnih razlogov zavarovati pred ugrabitvijo Ukrajine, če taka nevarnost obstoja, še to ni razlog, da bi srednjeevropske dežele odklanjale novo politiko, ker je naravna potreba, da se srednja Evropa nasloni tja, kjer so dani pogoji za njih gospodarski razvoj. Gospodarsko življenje v teh deželah se more razviti

le proti vzhodu, ker je zahod industrializiran, dobiva pa agrarne produkte in surovine, ki se pridelujejo pri nas, ugodneje večinoma v svojih kolonijah, če že ne doma.

Razcepljenost Evrope je bila doslej politična. Najnovejša tendenca pa gre za tem, da se Evropa razcepi v dva gospodarska svetova, v za-

hodni in v vzhodni. Zahod se naslanja na svoje kolonije in na svoje bogastvo, vzhod pa se mora nasloniti na Rusijo in Azijo. To zahteva gospodarska struktura in razvoj vzhodne Evrope, kakor si jo je zamislil novi meščansko-kapitalistični svet vzhodne Evrope.

Pomagajmo bednim rudarjem!

Strokovna komisija za Slovenijo je na svoji seji 21. junija 1933 sklenila, da se začne nabiralna akcija za brezposelne in bedne rudarje. Funkcionarji in zaupniki vseh podružnic po Sloveniji bodo dobili te dni bloke po 10 listkov. Vsak listek 1 Din. Sodrugi! Svojim sotrpinom naj pokaže vsak s skromnim darom **ENEGA DINARJA**, da solidarnost in naš Mi zmore desetstisoče dinarjev.

Češko „Právo Lidu“ o jugoslovanskih strankah.

Osrednji organ češkoslovaške socijalno-demokratske delavske stranke »Právo Lidu« v Prazi je prinesel z dne 22. junija obširni članek o jugoslovanskih političnih strankah. Članek ima sledeči naslov:

»V Jugoslaviji nastajajo nove stranke.«

Začetki nove socijalne demokracije. — Povratek k resničnemu parlamentarizmu in demokraciji?«

Članek z dobrim poznavanjem naših notranjih političnih razmer razmotri položaj po sprejetju nove ustave za razvoj političnih strank ter poroča o ustanovitvi nove »Jugoslovanske narodne stranke« in »Jugoslovanske radikalno - socialistične stranke.« (Meščanska stranka po francoskem vzorcu. Op. ur.) ki pa nima s socializmom nič skupnega. O jugoslovanski narodni stranki pravi poročevalec, da se ista loči od JRKD samo v tem, da zahteva svobodne tajne volitve in povdarja nekoliko točk socialnega in gospodarskega zakonodavstva. Jugoslovanska radikalno - socialistična stranka formalno še ni ustanovljena, vendar pa baje že obstoja njeno tajništvo in njena iniciatorja dr. Dragutin Smiljanec in advokat dr. Pavle To-

dorović že razširjata z lepaki njen program, tako da bo baje stranka v kratkem že tudi formalno ustanovljena. V zadnjem času je nastopil javno tudi bivši minister Janjić ter javil svoj pristop radikalno - socialistični stranki in zapuša voditelja bivše radikalne stranke Aco Stanojevića.

Kakšna bo socialistična stranka?

Članek nadalje poroča, da se ustanavlja tudi socialistična stranka na marksistično-razrednem temelju, ki hoče biti resnično razredna in stremeti k spremembi današnjega kapitalističnega družabnega reda s socialističnim.

Članek se nato obširneje peča z izjavami dr. Luke Pavičevića iz »Radniških Novin«, kjer pravi, dr. Pavičević med drugim, da sedanja državna enotnost odgovarja koncepciji socialistov, ki so to edinstvo že davno pred tem realizirali v svojih prejšnjih organizacijah, ko so že svojo staro socialistično stranko nazvali »jugoslovansko«. Socijalno zakonodavstvo smatrajo iniciatorji nove stranke samo kot sredstvo fizičnega in moralnega razmaha delavskega razreda, za korak k socializmu.

Doma in po svetu.

Delavska sodišča. Ministrstvo za trgovino in industrijo izdeluje naredbo o ureditvi in postopku delavskih sodišč v zmislu novega obrtnega zakona. Sodišča bodo razsojala o sporih med delodajalci, nameščenci in pomožnim osebjem. Ta sodišča se bodo ustanovljala pri prvostopnih upravnih oblastvih, kjer bo treba. V to sodišče, ki bo razsojevalo v sporih do 12.000 Din vrednosti, predlagata prisednike zbornica za trgovino in industrijo ter delavska zbornica. Predsednik je pravnik pristojne oblasti. Proti sodbam je redkokdaj mogoča pritožba. Obstoječe obrtno sodišče v Ljubljani pa obstoja dalje.

O ustanovitvi socialistične stranke se je vršilo dne 1. t. m. posvetovanje v Sarajevu. Na konferenci se je povdarjalo, da socialistična stranka ni bila ne plemenska, ne verska in ne pokrajinska, zaradičesar današnja zakonodaja ne prepoveduje obnove stranke. Poročevalec je bil s. Jovo Jakšič.

Dolžnost dalnje zaposlitve bivših vajencev. Po § 294 novega obrtnega

zakona so dolžni zaposlovati učni gospodarji izučene vajence najmanj tri mesece kot pomočnike.

Tridesetletnico strokovnega in kulturnega gibanja v Srbiji bo delavstvo proslavilo na slavnosten način dne 8. oktobra t. l. Za to priliko bo preskrbljena znižana vožnja za organizacije, skupine in posamezne sodruge, ki se bodo želeli udeležiti slavnosti. Pripravljajte se!

Organizacija stanovanjskih najemnikov v Zagrebu je na nedeljski seji sklenila spomenico glede zakonite ureditve stanovanjskega vprašanja, pospeševanja gradbe stanovanj ter jo predložila ministru socialne politike in narodnega zdravia.

Plzenska »Nova doba« o potovanju v Jugoslavijo. Dnevnik »dnl. socijalno demokratske stranke« »Nova doba« v Plznu prinaša v podlistku obširne članke o potovanju 350 čeških izletnikov iz Plzna po Jugoslaviji. Izletniki so bili tudi povsod od meje, ki so jo prekoračili v Subotici, naprej po celi poti lepo sprejeti z godbo in cvetjem. — Ravnateljstvo češkoslovaških državnih železnic je sedaj zopet skupno s turističnim podjetjem »Čedok« pripravljalo poseben izletniški vlak iz Plzna v Jugoslavijo.

Potovanje je začelo 1. in bo trajalo do 23. julija ter bodo obiskali izletniki celo Jadransko obalo do Črne gore in se potem mudili še v posameznih morskih letoviščih 10 dni.

Henderson bo potoval po Evropi. Predsednik razorožitvene konference in član angleške delavske stranke Henderson namerava potovati po Evropi ter obiskati glavna mesta. Njegovo potovanje je v zvezi z razorožitveno konferenco, ki je bila te dni zopet odložena. Potovanje je nastopil že ta teden.

Nastop novega generalnega tajnika Društva narodov. Dne 30. m. m. dopoldan je izročil dosedanji generalni tajnik Društva narodov v Ženevi posle svojemu nasledniku Jožetu Avenolu. Odstopišni tajnik Erik Drumond je še isti večer odpotoval iz Ženeve.

Težka nezgoda v premoševniku. Na Ogrskem se je ob vходу v premoševnik Pilisvörösvar blizu Budimpešte udrl hrib in zasul 11 rudarjev v jami. Po petdnevem reševanju so rešili še devet rudarjev živih. Zaradi vživanja same vode so bili jako oslabljeni.

Netranje posojilo dela na Čehoslovaškem znaša dne 1. julija t. l. okoli 3 milijarde 200 milijonov dinarjev. Za republiko je to jako velik znesek, ki kaže znatno razumevanje položaja nezaposlenih.

Fašizma je vzrok kapitalističnega gospodarstva. Nemški kancler Hitler je izjavil časnikarju, da hoče na vsak način v Nemčiji odpraviti parlamentarizem. Za vzgled navaja velike kapitalistične družbe, ki so tudi odvisne od posameznikov, nekakih diktatorjev, ki sicer diktirajo gospodarsko politiko in se samo formalno skrivajo za — upravni odbor. Diktatura (osebna) nacionalizma je danes na mestu in iz nacionalizma se bo razvil mednarodni nacionalizem, ki bo šele omogočil sodelovanje narodov. — Fašizem je torej po priznanju Hitlerja vladavina kapitalizma.

Bivši kancler general Schleicher je vendarle interniran v svojem berlinskem stanovanju. Prvotno je hotel bežati v inozemstvo, ker je vedel, da se bodo fašisti maščevali nad njim. Sedaj je samo pod stalnim policijskim nadzorom.

Hitler zapira tudi svoje voditelje. Hitler je dal zapreti štiri voditelje v Berlinu in poslali v koncentracijska taborišča, ker so hoteli vplivati na razne komisarje s telefonskimi pogovori. Pravi vzrok v poročilo ni naveden, kaže pa ta dogodek, da se pričinja v fašistični stranki znatna nezadovoljnost.

Predsednik nemške republike Hindenburg bolan. Predsednika Hindenburga je pred štirinajstimi dnevi zadela kap. Tri dni je bil skoraj v nezavesti. Okreval je toliko, da se sprehaja v Neudecku po vrtu, vendar je zaradi njegove visoke starosti stanje nevarno.

Dva najdena mrliča v Berlinu. V nekem kanalu pri Berlinu so našli ne

Mihail Zoščenko — Iv. Vuk:

Humoristično-satirične zgodbe.

45

»Ali pol ali cela,« sem rekel, »ni važno. Dnevi,« sem rekel, »so vroči — ni časa, da bi merila.«
»Ali,« sem rekel, »je nemogoče. Zakaj,« sem rekel, »če boste nosili vodo, jo boste razlili. Ne zamerite, prosim,« sem rekel, »zmotil sem se.«
»Ne,« je rekla, »kupčija je že sklenjena.«
»Ne,« sem rekel, »ne morem.«

Naravno, ženska je začela vpiti, se jeziti, hotela me je udariti, kako pa drugače! In med tem sem neopaženo njeno balo odnesel na dvorišče. Enkrat ali dvakrat me je morda udarila po gobcu, nisem štel, nato je rekla:

»Sreča za tebe, pasja dlaka,« je rekla, »da si zapazil. Odpelji me,« je rekla, »nazaj.«

Sedla sva na voz in se peljala. Nisva še prepeljala sedem vrst, kar me je zgrabila strašna jeza.

»Dnevi,« sem mislil, »so vroči in ti otrok človekov, moraš mlada dekleta voziti na sprehod!«

Vrgel sem doto z voza in sem gledal, kaj se bo zgodilo. In ženska ni vzdržala ter je skočila za stvarmi. Jaz pa sem voz obrnil in — hajdi!

To je bil konec.

Kako je prišla z zabojem in pernico domov, ne vem. Ali uredila si je. Leto dni pozneje se je poročila. In kmalu bo rodila.

19. Nezmotljivo sredstvo.

Šel sem torej, dragi moji, v klet. Vzel sem, razumljivo, v levo roko mlečni lonec in sem šel.

Šel sem in si mislil: Polno pajčevine, sem mislil, je v kotu. To treba izmesti.

Dvignil sem glavo, da ogledam klet in naenkrat — lop z glavo v strop. Zakaj strop je nizek. In lonec — izmuznil se je iz rok. In mleko je teklo.

In v očeh so se mi iskriale iskre in sam sem — telebnil na tla. In sem ležal brezupno.

Šele čez nekaj časa sem si opomogel.

Za božjo voljo, sem mislil. Saj bi se skoro do smrti pobil.

Zavlekel sem se domov, obvezal glavo s cunjjo in pogoltnil prašek. Takšne praške, razumljivo, imam za vse slučaje. In nič več — živim.

In od tega časa, dragi moji, mi je začelo v glavi brneti. Kaj? ... Nekaj! Brni in me boli in me draži, da bi se lahko spozabil. Bljuval bi!

Danes, na primer, me boli glava, drugi dan se mi golca, nato me zopet boli glava. In ta po-

gubljena glava me tako boli, da bi najrajše tulil in z glavo ob zid udarjal.

No, in tako me je ta zgubljena glava bolela celi dolgi mesec. In dva dolga meseca. In tri. In tako je nekega dne prišla k meni Avdotja Pjotrovna in pila sva skupaj čaj.

In se pogovarjala. Kaj, koga in kako. In sem ji rekel:

»Glave oškruiti,« sem rekel, »in vtakniti v žep, žal, ni mogoče. In če bi jo morda lahko z mazilom mazal, dragi ljudje, vas vprašam, s katerim mazilom? In če bi jo, recimo, mazal s kurečjakom, bi rad vedel, dragi ljudje, kaj treba še pridati h kurečjaku?«

In Avdotja ni več odložila ugriznjene zemlje, izpila je dve čaši čaja in odgovorila:

»Ne vem še,« je rekla, »ali bi tu pomagal kurečjak ali kozjak. Ti si se, razumeš, sunil v možgane,« je rekla. »Možgani,« je rekla, »so nejasna, zelo temna zadeva. Zabita reč, takorekoč. Ali,« je rekla, »pomaga v tvojem slučaju edino ena edina oseba in ta oseba, to je strašno sveti stari Anisim. Javi se pri njem in prosi ga za svet... Stanjuje pri Ohti. Pri Gusjovu.«

Komaj je to izrekla, je, takorekoč v slovo, hitro izpila še čašo čaja, si obrisala usta in odšla.

(Dalje prihodnjič.)

daleč narazen dva mrliča. Eno truplo je bilo zašito v vreči. Identitete še niso ugotovili. Gre pa nedvomno za umore.

Bojkot proti Nemčiji. V Londonu pripravljajo konferenco za izvedbo bojkota proti Nemčiji. Toda Nemčija itak doživi finančni polom in je vprašanje, če bo bojkot potreben.

Sporazum med Anglijo in Rusijo. Anglija in Rusija sta obnovili trgovsko pogodbo. Ob tej priliki sta bila odpuščena iz zaporov angleška inženjerja Thornton in Macdonald. Po odpustu obeh inženjerjev je Anglija zopet odprla meje za uvoz ruskega blaga.

Kaj pomeni racionalizacija. V Kijevu je pričel obratovati »jekleni pek«, to je nova mehanizirana velepekarna. V tej pekarni ne gnetejo moke človeške roke. Vse opravlja stroj. Velepekarna lahko podela vsak dan po 80 ton moke. V obratu pa je zaposlenih samo 31 delavcev.

Maribor.

Prihod graških občinskih uslužbencev v Maribor. Opozarjamo ponovno vse sodruge in sodružice na prihod občinskih nastavlencev iz Graza, ki se bodo pripeljali v nedeljo, dne 9. julija t. l. s tremi velikimi avtobusi v Maribor. Sprejem se bo vršil dopoldne pri Delavski zbornici v Sodni ulici; natančnejši spored njihovega bivanja se bode razglasil po sprejemu. Čas prihoda bo objavljen v prihodnji številki! Na sporedu bo tudi prijateljska nogometna tekma, ki se bo vršila isti dan popoldne ob 17. uri med graškimi sodruzi in mariborsko »Svobodo«. V predtekmi se srečajo rezerve SK »Maribora« in SK »Svobode«. Sodruzi in sodružice! Udeležite se sprejema graških sodrugov polnoštevilno kakor tudi popoldanske nogometne tekme!

Mariborski grad je postal torej vendarle last mestne občine. Kakor smo že poročali, je na svoji zadnji seji mestni občinski svet sklepal o nakupu mariborskega grada, ki ga je ponudil dosedanji lastnik trgovec g. Berdajs v nakup mestni občini. Za nakup je glasovalo 21 občinskih svetnikov. S. Petejan je v daljšem govoru obrazložil stališče delavskih zastopnikov k temu vprašanju in izjavil, da delavski zastopniki sicer v principu niso proti nakupu grada, so pa mnenja, da sedaj ni ugoden čas in bi mestna občina morala porabiti razpoložljiva sredstva za bolj važne in nujne zadeve. Delavski zastopniki so se glasovanja vzdružili. Kupnina znaša Din 3.850.000.—. Kupovalka je morala pri sklenitvi pogodbe plačati prodajalcu Din 600.000 v gotovini, Din 2.100.000 znaša hipoteka, ostalo kupnino pa bo odplačevala v mesečnih obrokih po Din 35.000. S tem nakupom je torej mestna občina postala lastnica grada, ki je starinske vrednosti za mesto. Naše skromno mnenje je seveda, da bi ta grad ostal prav tako na dosedanjem mestu, če bi ga bil kupil tudi kak zasebnik in baš iz tega stališča se je nakup grada mestni občini zelo priporočalo. Koliko bo treba investirati v to poslopje, predno bo uporabljivo za mestne uradne lokale, se bo pokazalo šele pri adaptacijah. Bržčas pa bi kupnina in denar, ki bo porabljen za investicije za dostoval za zgraditev vsekakor bolj modernega magistratnega poslopja.

Mestna občina naj bi prodala stanovanjske hiše v Smetanovi ulici, tako je predlagal na zadnji seji nek občinski svetnik. S. Petejan je izjavil, da bi to zamogla storiti mestna občina le pod pogojem, da zgradi s izkupičkom nova cenena delavska stanovanja. Upamo, da bo magistratna večina, ako se odloči za prodajo teh stanovanjskih hiš, upoštevala upravičeno zahtevo delavskih zastopnikov.

Smrtna kosa. V nedeljo, dne 2. t. m. je preminul na Ruški cesti 5 v 66. letu svoje starosti s. Ivan Otrokar. Pokojni je bil zaveden delavec in zvest pristaš delavskega pokreta.

Sprememba smeri avtobusne proge Glavni trg—vojašnica Kralja Petra. Ravnanje Mestnih podjetij je sklenilo spremeniti na tej progi smer vožnje, in sicer: od Glavnega trga po Frankopanovi, Radvanjski, Delavski in nazaj po Magdalenski—Fochovi—Betnavski in Frankopanovi ul. na Glavni trg. Po teh ulicah začne obratovati v ponedeljek, dne 3. t. m. po dosedanjem voznom redu s postajanjem pri odcepu Frankopanova—Stritarjeva, pri vojašnici Kralja Petra I., pri odcepu Radvanjska—Delavska, Delavska—Magdalenska, Magdalenska—Fochova, Fochova—Betnavska in Betnavska—Stritarjeva—Frankopanova. — Ostala postajališča ostanejo neizpremenjena.

Za šolsko dečo kupujte le pri nas na Slomškovem trgu št. 6, trgovina Ljudske tiskarne d. d.

17letni vajenec utonil med delom.

Inspekcijo dela nazaj v Maribor. — (Spominja na nesrečo v Laškem.)

Pri pleskanju državnega mostu v Mariboru se je zgodila v petek, dne 30. junija ob 18.40 smrtna nesreča, ki je zopet odkrila vso tragiko zanemarjanja varnostnih naprav, vsled česar je vedno več obratnih nesreč in celo smrtnih žrtev. Temu je največ krivo to, da v Mariboru nimamo več Inspekcije dela. Ljubljanska inspekcija dela pa radi prevelikega delokroga nikakor ne more zmagovati nadzorovanja uradov. Kako dolgo bo še trajalo to nevarno stanje, ki dnevno ogroža življenje naših delavcev?

17letni vajenec pleska visoki most nad Dravo...

Izrabljanje delavstva, naših državljanov, je vsled tega prepuščeno popolnoma samovolji podjetnikov. Le tako je bilo mogoče, da si je upal podjetnik, ki je prevzel prepletkanje državnega mostu nad Dravo v Mariboru, pri tem delu zaposliti tudi 17letnega Levočiča Josipa iz Medjimurja. Pri takšnem delu bi moral biti vsak delavec najmanj privezan na ograjo, da se obdrži, če iz kakršnegakoli vzroka med delom pade iz ograje. Ta najprimitivnejša varnostna odredba je bila očividno pri nevarnem delu pleskanja mariborskega mostu opuščena. Ko je šel 16letni vajenec med de-

lom po novo barvo, je padel naenkrat iz ograje v Dravo in tam utonil. Tovariši so z mosta vrgli za njim desko, katere se je mladenič oprijel in se potem še nekaj časa držal na površini, potem pa so ga zapustile moči in je izginil v valovih.

Drugega zaenkrat o tem žalostnem dogodku nismo mogli zvedeti. A že samo dejstvo, da je bil pri tem delu zaposlen 17letni vajenec, kriči in zahteva eksemplarično kaznovanje krivcev.

Podobna nesreča pred tremi leti v Laškem.

Ugotoviti bo treba tudi, koliko ur so delavci pri tem pleskanju zaposleni. V spominu nam bo še žalosten dogodek iz Laškega, kjer je pred dvema leti povozil vlak dva pleskarska pomočnika nekega novosadskega podjetja, ki sta bila zaposlena nič manj kot po 15 ur dnevno in sta očividno postala žrtev utrujenosti, ko po dnevnem 15-urnem delu neprepana in telesno izčrpana nista mogla paziti in se pravočasno umakniti prihajajočemu vlaku. Katero podjetje pa pleska mariborski državni most? Pričakujemo, da bodo oblasti izvedle strogo preiskavo in tudi odredile takoj potrebne preventivne odredbe.

Mežiški rudarji kažejo polno zanimanje za svoje socialne pravice.

Zelo dobro obiskan socialni tečaj v Mežici.

Pretekli četrtek, dne 29. junija je priredila podružnica Zveze rudarjev v Mežici, sledeč zgledu ostalih industrijskih centrov, socialni tečaj v dvorani nad Konzumom, katerega se je udeležilo mnogo rudarjev in celo nekaj sodružic ženske organizacije iz Črne.

Tečaj je otvoril predsednik podružnice SGJ in je po par pozdravnih besedah takoj podal besedo dr. Reimanu, kot prvemu govorniku. Le-ta je razpravljal o najvažnejših določbah delavske zaščitne zakonodaje, med tem, ko je dr. Jelenc obdelal vprašanje delavskih zaupnikov in njihovo zaščito pri izvajanju njihovega mandata. Kot tretji je govoril s. Eržen o socialnih vprašanjih v zvezi z delom svobodnih strokovnih organizacij in o potrebi mednarodne delavske solidarnosti v boju proti izkoriščanju in zaščitniku izkoriščevalskega sistema — fašizmu.

Tudi štorski delavci se živahno gibljejo.

Lepo uspel socialni tečaj v Štorah. — Tudi delavske žene in dekleta iznašajo svoje zahteve.

Preteklo nedeljo, dne 2. julija 1933, se je vršil socialni tečaj tudi v Štorah za delavstvo ondotne šamotne tovarne in železarnice. Delavstvo se je v izredno lepem številu odzvalo povabilu svoje organizacije Zveze kovinarjev Jugoslavije in je se pred pričetkom zborovanja napolnilo zborovalno dvorano pri Andrineku do zadnjega kotička. Prišlo so pa tudi delavske žene in dekleta, katerim je veljala uvodna beseda na tečaju. Ostali udeleženci, ki so nekoliko zakasnilo, so morali ostati zunaj dvorane na verandi.

Tečaj je otvoril predsednik krajevene organizacije s. Plank Jože, ki je predstavil zborovalkam in zborovalcem s. Brezarjevo iz Ljubljane in ji podelil besedo. S. Brezarjeva je prišla na tečaj kot zastopnica centralne Zveze delavskih žen in deklet. V svojem referatu je iznesla vse važne momente, ki govore za to, da se tudi štorske žene in dekleta morejo priključiti zahtevam njihovih sotrpink za reformo kazenskega zakona o dotičnih paragrafov, ki govore o zanošenju in odpravi človeškega plodu. Med splošnim pritrjevanjem so žene soglasno sprejele resolucijo, ki jo je predložila referentinja.

Takoj na to je povzel besedo dr. Reis-

man, ki je v daljšem govoru razložil najvažnejše določbe zakona o zaščiti delavcev in obrtnega zakona, pri čemer je zlasti poudaril, da v pogledu zaščite pravic delavstva v štorskih tovarniških obratih ne velja rudarski ampak obrtni zakon. Delavstvo je njegova izvajanja sprejelo z odobravanjem na znanje.

Za njim je govoril s. Eržen o potrebi razredne delavske organizacije, o vlogi zaupnikov in o potrebi delavskega časopisja, ki edino kaže delavstvu v sedanjih velikih zmedah jasno pot v bodočnost.

H koncu je razpravljalo organizacijskih vprašanjih s. Leskošek, tajnik SMRJ iz Ljubljane.

Med odmoroma so zaupniki kolpoltirali »Delavsko politiko« in zbirali nove naročnike, ki se jih je priglasilo na zborovanju nad 20. Za razširjenje našega časopisja pa je bil določen tudi poseben odbor.

Vsi zborovalci in zborovalke so izrazili željo, da bi se naj podobni tečaji še priredili, ker bo le na ta način mogoče vzbuditi tudi tiste delavce, ki se dosedaj še niso vzdramili.

Štorskega delavstvu vse priznanje!

Celje.

Pevski koncert »Svobode« se je vršil v soboto, dne 1. t. m. ob 8. uri zvečer v mestnem parku. Vreme tudi to pot ni bilo ugodno, vsled česar je trpel obisk koncerta in njegov gnotni uspeh. Moralno je koncert popolnoma dobro izpadel. Spored koncerta je bil popolnoma drugi kot se nam je z njimi predstavil že letos večkrat naš zbor in je deloma zelo ugajal. Posebno odlična je bila izvedba ruske pesmi »Stenka Razin«. Pogrešali smo pa nekaj naših priljubljenih pesmic, ki so bile v tem sporedu spuščene. No, pa drugič!

Šahisti-Svobodaši, 13 po številu, so odigrali simultanko proti Volkerju, v kateri so izgubili 9 partij, dobili pa 4. Simultanka se je vršila v sredo, dne 28. p. m. ob napovedanem času in nam je dokazala, da naši marljivi Svobodaši tudi na šahovskem polju vidno napredujejo.

Izlet celjskih Svobodašev na Mrzlico v nedeljo, dne 2. julija se je tudi posrečil. Naša Svoboda bo morala svojemu članstvu pač še večkrat nuditi prilike skupnih izletov v naravo — vsaj dokler še nima »Prijatelja prirode«, kateri pa upamo, da bo v Celju zopet kmalu oživetvorjen.

SK. Olimp je gostoval s svojo nogometno sekcijo na športnem dnevu SK. Laško, kjer je odločil rezultat tekme v svojo korist z 6:1. **Sportni dan SK. Olimpa** v Celju se bo vršil letos v nedeljo, dne 3. septembra v Celju-Gaberju, in bo to pot združen z 5-letnico obstoja kluba. Težkoatletska sekcija nam pa obeta v kratkem nastope rokoborcev, v katerih bodo nastopili tudi mednarodni profesionalni rokoborci in eventuelno

nekateri gostje-amaterji od drugih domačih težkoatletskih klubov.

»Sen kresne noči« v Celju. V mestnem parku v Celju priredi Studio veliko Shakespearovo komedijo »Sen kresne noči« v Zupančičevem prevodu. Prireditev se vrši v nedeljo in v soboto ob pol 9. uri. Studio vodi g. Milan Košič, bivši član celjske Svobode, ki je študiral v Berlinu dramatikovo in piscatorjevo šoli. Za predstavo, posebno komponirano Mendelssohnovo musiko, bo dirigira g. Karlo Sancin. Igra preko 38 glasbenikov. Priporočamo našim čitateljem, da se udeležijo te predstave.

Trbovlje.

Proslava petletnice I. delavskega kolesarskega društva je prav izborna potekla. Povorke se je udeležilo okoli 60 kolesarjev. Veliko zanimanje je bilo za kolesarjenje na enem kolesu. Pred rudniško restavracijo so se sodruzi iz Zagorja pokazali pravi mojstri. Med izvajanjem je igrala delavska godba. Gorske dirke so se udeležili samo prvovrstni kolesarji in so dosegli sledeče uspehe: I. Kralj Anton, Trbovlje (39'10"); II. s. Rasponnik Franc, Trbovlje (42'30"); III. s. Kerin Drago, Zagorje (42'54"); IV. s. Šefar Matija, Trbovlje (42'58"); V. s. Repovž Ferdo, Litija (43'20"); VI. s. Grabner Blaž, Zagorje (44'40"). Imenovani so bili nagradjeni s srebrnimi kolajnami. Vrtna veselica je bila vsled slabih delavskih razmer bolj slabo obiskana, razven tega je še dež hudo nagajal. Odbor se vsem tistim, ki so pripomogli do lepega uspeha, najlepše zahvaljuje. Delavci, ki imate kolesa, pristopite vsi k delavskemu kolesarskemu društvu, vse druge agitatorje pa zavrnite.

Alli si že poravnat naročnino? Ako še ne, stori takoj svojo dolžnost!

Jesenice.

Koncem tega tedna nas obišče mladinski pevski zbor trboveljskih otrok. Zvečer ob 8. uri bodo koncertirali v Kino dvorani. Njihovo umetniško podajanje je znano že po vsej Evropi, saj so ga Češke in Dunajske kritike uvrstile med svetovne mladinske zборе. S to prireditvijo, ko prihajajo otroci delavskih žuljev k svojim sotrpinom, bo Jesenice deležno izrednega glasbenega užitka.

Sladki vrh.

Delovne prilike v tovarni lepenke. V oddelku za izdelovanje papirnatih cementnih vrečic so delavke sedaj polno zaposlene. Dela se v akordu po 12 do 16 ur, kar brez odmora. Že dolgoletna delavka P. J. je 7. junija imela posebno nesrečen dan. Delovodja R. P., inozemec, je cel dan pripravil delu, ki ga je delavka vršila. Nič mu ni bilo pogodu. Nazadnje je prijel vreče, ki jih je imela delavka izgotovljene pred seboj in je vse zmetal po tleh. To je delavko tako razburilo, da je dobila srčni napad. Preteklo je precej časa, predno se je njenim tovarišicam posrečilo, da so jo spravile zopet k zavesti. Med tem se ji je zdravje že popravilo, vendar pa je bila takoj po svojem povratku v tovarno premeščena v drug oddelk. — Imenovanemu gospodu bi priporočali, da naj v bodoče postopa z delavkami tako kot je treba. Zlasti pa naj tudi velja za vse enaka mera. Nekatere delavke se pri delu niti zganiti ne morejo, ker drugače ne pridejo na svoj račun. Vsaka pa ni tako »spretna«, da bi kljub temu, da po cele četrt, ali pa tudi pol ure ne dela, zasluži toliko kot njene tovarišice, ki so k delu tako rekoč priklenjene.

Socialni tečaj

kakršni so se vršili doslej v nekaterih industrijskih krajih, bodo priredile svobodne strokovne organizacije tudi v:

Črni, dne 9. julija ob 10. uri dop.; popoldne pa se bo vršilo predavanje, ki ga priredi Zveza žen in deklet.

Delavci, delavke, posečajte polnoštevilno ta predavanja.

Kulturni pregled.

Ljubljanska drama.

J. B. Molierev »Tartuffe«

pravzaprav ni toliko satira, ne svetohlinstvo, kolikor na ljudsko neumnost, o kateri more človek verjeti, da je malone brezmerna, satira na pobožnostno vzgojo in do neke meje satira na oportunistem idejnega zastopnika razvijajočega se meščanskega razreda. Satira je v celoti in potankostih zgrajena mojstrsko virtuosno, duhovitost je gnana na ostrino šivanca. Naključno nastopanje delujočih oseb je malone izključeno, kar daje delu močan videz realnosti in resničnosti. Zadnje dejanje pa je očividno — koncesija tedanjim cenzuri, tedanjim oblastnikom. Zato to dejanje ne more tekmovali z ostalimi štirimi dejanji. Oregon pa skoraj ne more biti vzor modernemu satiriku, zakaj človek — pa če je še tako otročje zaljubljen v kakšnega pobožnjaka — ne bo kar meni nič tebi nič komu daroval vsega svojega premoženja in svoje — hčere.

Po svojem bistvu je »Tartuffe« še danes aktualen, kajti človeštvo ni od tistih dob napravilo v svojem pozitivnem gledanju na življenje okrog sebe nobenega pomembnega koraka naprej, Tartuffov vseh barv in Oregonov vseh vrst je v današnji družbi nemara več, nego jih je bilo kdajkoli prej.

Gavellova režija je pomembna gledališka stvaritev, ki nam jasno priča ne samo, da naši igralci niso slabi, marveč vprav nasprotno: da so lahko celo izredno dobri! Zal le, da se samo vsako leto po enkrat ali dvakrat pojavi kdo, ki ume mobilizirati vse njihove sposobnosti. Gavella ume to kakor le malo-kdo!

Inscenacija, ki je prelomila dosedanjo tradicijo, nam je enako kakor uokvirjenje »Tartuffe-a« v čisto realistično igro. Moliera močno približala. Kakor da je bil napisan v komaj polpretekli dobi!

Zupančičev prevod »Tartuffe-a« je tako dovršen, da bi najbrže v naši prevodni literaturi težko našel vsaj približno dostojnega tekmeča.

Publika — izredno zadovoljna. Mnogo, mnogo aplavca.

—ok.

ALI SI ŽE ČITAL

lepo povest Ivana Vuka: V Znamenju Halleyeve repatice? Piši na upravo »Delavca« v Ljubljani, poštni predal 290, da Ti jo pošljejo! / Broširana stane 16 Din, vezana pa 25 Din. Knjiga je zelo lepa.

VAŠE ZADOVOLJSTVO - NAŠ USPEH

DECI:

19.-

Vrsta 4431-00
V toplih dnevih je potreben lahek čevljev. Ta je izdelan iz platna z gumijastim podplatom — tako da se na nogi niti ne občuti. V njem se nosi lufov vložek, ki stane Din 4.—.

25.-

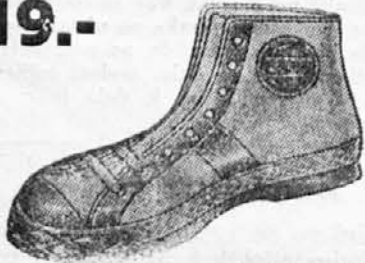
Vrsta 4462-05
Poleti za vsako priliko te bele platnene čevljičke s sponko in z gumijastim podplatom. Vel. 27-34 Din 35.—.

29.-

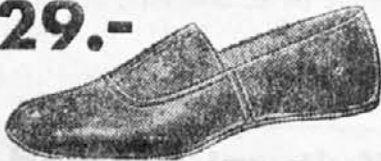
Vrsta 4761-74
Okusen čevljiček v radost Vašim ljubljencem. Izdelan iz raznovrstnega platna s crep-gumijastim podplatom. Vel. 27-34 Din 35.—.

19.-

Vrsta 4561-29
Za sport. Idealen in najcenejši čevljev za vse vrste sporta, za turistiko in razne igre. Vel. 27-34 Din 25.—.

29.-

Vrsta 242
Otroški telovadni čevlji z elastičnim chrom-podplatom. Potrebni so za telovadbo v šoli, pri Sokolu in sploh za vsako gimnastiko. Ženski Din 35.—.

35.-

Vrsta 2942-00
Sandale s crep-gumijastim podplatom, praktične, trajne in zelo udobne. Vel. 27-34 Din 45.—, 35-38 Din 59.—.

49.-

Vrsta 5641-38
Za Vaše zlate otročičke udobne čevljičke iz telečjega boksa s sponko, v široki obliki.

69.-

Vrsta 5642-36
Otroški čevljiček iz boksa s sponko, okusno okrašen. Praktičen za vsakdanjo nošnjo kot tudi za praznike.

69.-

Vrsta 5642-40
Za Vaše otročičke udobne čevljičke, okrašene s kačjo kožo. V njih se deca vedno prijetno počuti.

Močne vezalke Din 1.— par.

Za časa velike vročine so naše prodajalnice preskrbljene z lahko in udobno obutvijo in sicer po taki ceni, da si vsakdo lahko nabavi več parov.

Najboljše jamstvo, da boste zadovoljni je — naša dolgoletna izkušnja — naše strokovno znanje — naše veliko število odjemalcev — naši dobri in ceneni čevlji.

PRIDITE IN PREPRIČAJTE SE.

ŽENAM:

49.-

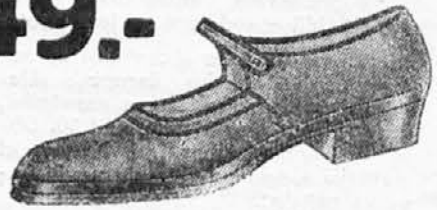
Vrsta 3335-10
Udoben ženski platnen čevljev z gumijastim podplatom in nizko peto. Praktičen za vsakdanje nošenje.

49.-

Vrsta 2925-07
Platneni čevlji na zadrgo z elastičnim gumijastim podplatom in istotako peto. Za počitnice.

49.-

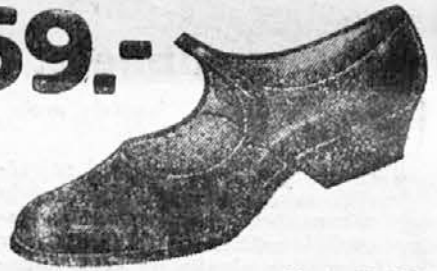
Vrsta 2445-09
Okusen platnen čevljev z nizko peto in gumijastim podplatom za soparne dneve neobhodno potreben. Lahke in poceni.

69.-

Vrsta 9815-43
Eleganten lahek, platnen pems-čevljiček v kombinaciji z rjavim usnjem ali pa z lakom. Za krasne sončne dneve.

69.-

Vrsta 3945-03
Praktičen in udoben čevljev iz črnega boksa z gumijastim podplatom. Za vsakdanje nošenje nenadomestljiv.

79.-

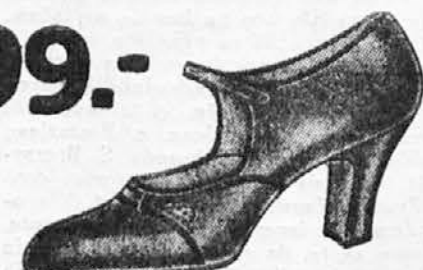
Vrsta 2945-11
Za vsak dan te čevlje iz boksa, črne ali rjave. Isti iz laka za nedeljo in praznik za Din 99.—.

89.-

Vrsta 8865-11
K lahki letni obleki nosite te idealne in okusno kombinirane opančice. Zelo so zračne in udobne. Rdeče ali plave.

99.-

Vrsta 9645-38
Eleganten čevljiček iz rjavega boksa s kombinacijami kačje kože.

99.-

Vrsta 2605-16
Zelo okusno okrašen čevljev k sportni obleki. Izdelan iz temno-rjavega boksa.

149.-

Vrsta 9375-08
Zelo eleganten in okusen čevljiček s sponko in visoko peto iz belega semiša, okrašen s kačjo kožo.

149.-

Vrsta 9305-54
Lahke in zračne pems-čevljičke iz semiša s kombinacijo iz laka ali rjavega usnja, okusno perforiran.

149.-

Vrsta 1505-68
Eleganten čevljiček iz ševroja, kombiniran z istobarvnim semišem. Idealna obutev za vsako damo za promenado in obiske.

MOŽEM:

69.-

Vrsta 2947-00
Sandale s crep-gumi podplatom ne žulijo ne nog ne žepa. Zelo so lahke, zračne in udobne. Ženske Din 59.—.

79.-

Vrsta 1137-27
Eleganten moški polčevljev za poletje v kombinaciji platna s črnim in rjavim usnjem. Krasna izpopolnitev poletne garderobe vsakega gospoda.

89.-

Vrsta 2927-41
Zračne in lahke sandale s chrom-podplatom. Za tople dneve neobhodno potrebne.

89.-

Vrsta 1937-22
Iz močnega boksa z elastičnim gumijastim podplatom. Za vsakdanjo uporabo, rjavi ali črni.

149

Vrsta 1637-18
Poleti so za vsakdanjo nošnjo neobhodno potrebni ti udobni in zračni polčevlji v kombinaciji belega in rjavega usnja.

149

Vrsta 1937-26
Elegantni moški polčevlji, okusno perforirani. Kombinacija semiša z usnjem. Za izprehode in družbo.

VELIKA IZBIRA V VSEH MODNIH BARVAH IN DESENIH.

Otroške nogavice:

Dolge bombažaste Din 8.—, 10.—, 12.—
kratke iz sukanca Din 7.—, 9.—
Dokolenke Din 10.—, 12.—

Ženske nogavice:

Svilene Breda Din 29.—
svilene Din 19.—
la. flor Din 19.—
bombažaste Amerika Din 15.—
bombažaste normal Din 9.—
kratke iz sukanca Din 10.—

Rata